

**Code voor de
Dierenarts maart 2010**

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD		3
DOEL EN BETEKENIS VAN DE CODE		3
HOOFDSTUK I	ALGEMENE PRINCIPES	5
HOOFDSTUK II	DIERENARTSEN EN DIEREN	6
HOOFDSTUK III	DIERENARTSEN EN CLIËNTEN	7
HOOFDSTUK IV	DIERENARTSEN EN VETERINAIRE BEROEPSGROEP	8
HOOFDSTUK V	DIERENARTSEN EN VETERINAIR TEAM	10
HOOFDSTUK VI	DIERENARTSEN EN OVERHEID	11
HOOFDSTUK VII	DIERENARTSEN EN SAMENLEVING	12
DEFINITIES		13

VOORWOORD

De Code voor de Dierenarts (hierna te noemen Code) van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (hierna te noemen KNMvD) is sinds de eerste uitgave in 1940 periodiek aangepast. Zowel maatschappelijke ontwikkelingen in Nederland als ook het vaststellen van een Europese gedragscode voor dierenartsen door de FVE hebben geleid tot deze aanpassing.

Voor deze nieuwe uitgave van de Code is de indeling van de Europese Code overgenomen. Dierenartsen worden hiermee in hun werkzaamheden beter in perspectief gebracht: 'Dierenartsen en dieren', 'Dierenartsen en cliënten', 'Dierenartsen en veterinaire beroepsgroep', 'Dierenartsen en veterinair team', 'Dierenartsen en overheid' en 'Dierenartsen en samenleving'.

DOEL EN BETEKENIS VAN DE CODE

Doel en betekenis van de Code zijn het vastleggen voor de veterinaire beroepsgroep van gedragsregels en verantwoordelijkheden van de individuele dierenarts. Daarbij staan centraal de belangen van het dier, de cliënt en de samenleving. Deze gedragsregels en verantwoordelijkheden overschrijden inmiddels ruimschoots het gebied van de preventieve en curatieve diergeneeskunde van het individueel- of groepsgehouden dier. Daarnaast spelen dierenartsen een essentiële rol - op korte en lange termijn - in de bescherming van het dierenwelzijn, diergezondheid, volksgezondheid, voedselveiligheid en milieu.

Dierenartsen moeten bij hun handelen rekening houden met al deze aspecten van de diergeneeskunde en daarbij afwegingen maken tussen uiteenlopende en soms zelfs strijdige belangen.

Voor ethisch handelen en dierenwelzijn vormt het wettelijk kader een minimum. Dierenartsen dienen zich voortdurend te oriënteren op het door die wettelijke regels aangegeven kader, maar behouden daarnaast een eigen verantwoordelijkheid. Door de veranderde wetgeving op het gebied van marktwerking en mededinging, deels een weerslag van veranderde maatschappelijke opvattingen daarover, zijn diverse artikelen uit de vorige Code vervallen. Dit betreft vooral artikelen over reclame en concurrentie. Desondanks verschaft de Code samen met de wetgeving ook op dit gebied voldoende duidelijkheid.

In navolging van de Europese Code zijn in deze Code de hoofdlijnen vastgelegd voor het beroepsmatig handelen van dierenartsen. Ter ondersteuning van de Code en de bijbehorende jurisprudentie heeft de KNMvD voor dit beroepsmatig handelen een aantal KNMvD-richtlijnen vastgelegd. Daarnaast heeft de KNMvD een aantal modules voor de beroepsuitoefening ontwikkeld. Deze modules dienen ter ondersteuning van de dierenarts bij het voldoen aan wet- en regelgeving. Inspelend op veranderingen kunnen in de toekomst nieuw te ontwikkelen KNMvD-richtlijnen en modules de Code ondersteunen.

Richtlijnen en modules zijn te verkrijgen via het bureau van de KNMvD en/of de website van de KNMvD.

Deze Code is opgesteld voor en door leden van de KNMvD. Een beperking van deze Code is dat deze slechts bindend is voor leden van de KNMvD. Toch is deze code ook voor niet-leden van belang, omdat in de rechtspraak de in de Code gehanteerde regels en normen - die kennelijk in brede kring binnen de beroepsgroep als moreel bindend worden beschouwd - kunnen worden meegewogen. Wellicht kunnen ontwikkelingen er toe leiden dat de Code in de toekomst van kracht wordt voor de gehele beroepsgroep.

HOOFDSTUK I ALGEMENE PRINCIPES

Artikel 1.1 Vakbekwaamheid

Dierenartsen onderhouden aantoonbaar hun kennis en vaardigheden op het gebied van de diergeneeskunde waarin zij werkzaam zijn door het volgen van vakliteratuur en op nascholing gerichte programma's en bijeenkomsten.

Artikel 1.2 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Dierenartsen dienen bij de uitoefening van hun beroep uit te gaan van hun onafhankelijk oordeel. Daarbij dient vermenging van persoonlijke en professionele belangen te allen tijde te worden vermeden.

Artikel 1.3 Integriteit

Dierenartsen handelen correct en integer in hun relaties met al diegenen met wie zij in het kader van hun beroepsuitoefening in contact treden. Zij dienen zich te onthouden van activiteiten of gedragingen die de beroepsgroep in diskrediet brengen of het vertrouwen in de beroepsgroep ondermijnen.

Artikel 1.4 Vertrouwelijkheid

Dierenartsen beschermen de patiënt- en cliëntgebonden gegevens die hen en hun medewerkers bij de uitoefening van de diergeneeskunde ter kennis komen, behoudens in de wet- en regelgeving vastgelegde omstandigheden of indien deze informatie nodig is voor zorgvuldig diergeneeskundig handelen. Het verschaffen van deze informatie aan derden geschiedt met medeweten van direct belanghebbende en bij voorkeur met diens instemming.

Artikel 1.5 Aansprakelijkheid

Dierenartsen dienen een zodanige verzekering of waarborg af te sluiten, dat de cliënt op een adequate wijze kan worden gecompenseerd voor schade aantoonbaar voortgekomen uit fouten of omissies bij de dienstverlening.

HOOFDSTUK II   DIERENARTSEN EN DIEREN

Artikel 2.1

Dierenartsen dienen het welzijn en de gezondheid van dieren die onder hun hoede zijn te respecteren, te bevorderen, te herstellen en/of te bewaken.

Artikel 2.2

Dierenartsen erkennen en gaan respectvol om met de intrinsieke waarde van het dier.

Artikel 2.3

Dierenartsen verlenen naar beste vermogen eerste hulp en/of pijnbestrijding aan dieren in nood. Dit geldt ook voor wilde dieren of dieren zonder eigenaar. Om uitzichtloos lijden te voorkomen kan het noodzakelijk zijn het dier op verantwoorde wijze te euthanaseren. Van dergelijke spoedeisende veterinaire hulp wordt per omgaande mededeling gedaan aan de eigenaar en/of houder van het dier.

Artikel 2.4

Dierenartsen dienen ernstige tekortkomingen in de verzorging van dieren en/of schendingen van wet- en regelgeving rond dierenwelzijn en diergezondheid onder de aandacht te brengen van de eigenaar en/of de verzorger van het bewuste dier. Dierenartsen dienen alles te doen wat mogelijk is om deze problemen op te lossen. Zo nodig rapporteren zij er over aan de bevoegde autoriteit. Tenzij de omstandigheden zich hiertegen verzetten, wordt daarvan mededeling gedaan aan betrokkene(n).

HOOFDSTUK III   DIERENARTSEN EN CLIËNTEN

Artikel 3.1

Dierenartsen dienen de wensen en verzoeken van de cliënt te respecteren, zolang deze niet strijdig zijn met professionele normen en waarden.

Artikel 3.2

Voor zover redelijkerwijs mogelijk verzekeren dierenartsen zich er voorafgaand aan diagnostisch, preventief en curatief handelen van dat daartoe toestemming is verkregen van de cliënt.

Artikel 3.3

Dierenartsen zijn verplicht om hun werkzaamheden vakbekwaam, integer, toetsbaar, onafhankelijk, onpartijdig en te goeder trouw te verrichten.

Artikel 3.4

Dierenartsen beschikken bij hun beroepsuitoefening over een toegankelijke en inzichtelijke klachtenprocedure.

Artikel 3.5

Dierenartsen geven bekendheid aan hun dienstverlening en/of kunnen meewerken aan publiciteit op een correcte, professionele en niet misleidende manier.

Artikel 3.6

Dierenartsen mogen een cliënt met opgaaf van redenen weigeren en een relatie met een cliënt schriftelijk beëindigen mits er voor die cliënt een redelijk alternatief beschikbaar is.

HOOFDSTUK IV   DIERENARTSEN EN VETERINAIRE BEROEPSGROEP

Artikel 4.1

Dierenartsen dienen zich bij de uitoefening van hun beroep te houden aan wet- en regelgeving. Daarnaast dienen zij zich op de hoogte te stellen van voor hen relevante KNMvD-richtlijnen / modules en dienovereenkomstig te handelen.

Artikel 4.2

Dierenartsen oefenen het veterinaire beroep zorgvuldig, inzichtelijk, borgbaar en toetsbaar uit en nemen daarbij de principes van Goede Veterinaire Praktijk (GVP) in acht.

Artikel 4.3

Diergeneeskundig handelen dient te allen tijde gericht te zijn op optimale zorg voor dierenwelzijn, diergezondheid, volksgezondheid en milieu. Hieronder wordt ook verstaan het doorverwijzen van patiënten, indien wenselijk, naar een andere praktijk die beschikt over de benodigde kennis en/of accommodatie. De betrokken dierenartsen zorgen daarbij voor een schriftelijke wederzijdse overdracht van patiëntgegevens.

Artikel 4.4

Een dierenarts is ten opzichte van collegae en andere betrokken deskundigen bereid tot openheid en communicatie over en evaluatie van zijn handelen. Eventuele kritiek ten aanzien van een collega of collegae dient primair met de betrokken collega(e) te worden besproken.

Artikel 4.5

Het is de dierenarts niet toegestaan tijdens de dienst of waarneming patiënten en/of cliënten over te nemen van de dierenarts(en) voor wie wordt waargenomen. Dit voorschrift geldt alleen tijdens de dienst of waarneming, en niet op andere momenten. Dit artikel beoogt de totstandkoming mogelijk te maken van dienstroosters en waarnemingsregelingen, en daarmee ook de algemene beschikbaarheid van dienstverlening en diergeneesmiddelen veilig te stellen.

Artikel 4.6

Dierenartsen lossen hun beroepsmatige geschillen bij voorkeur op door:

- intern (collegiaal) overleg;
- bemiddeling door de KNMvD, het dierenartsen netwerk of derden;
- arbitrage.

Artikel 4.7

Handelen in strijd met deze Code kan op basis van een klacht of op eigen initiatief door de Eeraad worden getoetst.

Artikel 4.8

Dierenartsen dienen tijdens de uitoefening van hun beroep in andere landen rekening te houden met de verschillen in competenties, regelgeving, beroepsorganisaties en cultuur.

HOOFDSTUK V   DIERENARTSEN EN VETERINAIR TEAM

Artikel 5.1

Bedrijfsvoorzieningen en bedrijfsvoering voldoen aan de toetsbare kwaliteit die behoort bij de verleende diensten.

Artikel 5.2

Dierenartsen dienen er zorg voor te dragen, dat medewerkers over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikken om de aan hen gedelegeerde taken op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren. Dierenartsen behouden daarbij hun eigen verantwoordelijkheid.

Artikel 5.3

Dierenartsen zorgen voor een zodanige communicatie tussen medewerkers dat te allen tijde een goede zorg voor dieren kan worden gegarandeerd.

Artikel 5.4

Dierenartsen zijn in het kader van hun veterinaire beroepsuitoefening verantwoordelijk voor een ononderbroken diergeneeskundige dienstverlening en zorgen voor een in collegiaal overleg tot stand gekomen vervangingsregeling. Deze regeling dient duidelijk bekend te worden gemaakt.

Artikel 5.5

Dierenartsen nemen alle redelijke voorzorgsmaatregelen om de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van hun medewerkers bij het uitoefenen van hun taken te beschermen.

HOOFDSTUK VI DIERENARTSEN EN OVERHEID

Artikel 6.1

Dierenartsen dienen hun medewerking te verlenen aan door de overheid genomen maatregelen ter preventie en bestrijding van dierziekten en zoönosen en ter bescherming van volksgezondheid en milieu, tenzij ethische en/of medische bezwaren dan wel gewetensbezwaren hen hiervan weerhouden.

Artikel 6.2

Bij de uitvoering van werkzaamheden in opdracht van de overheid dienen dierenartsen zeker te stellen dat belangenconflicten worden voorkomen of op integere wijze worden behandeld.

Zij mogen hun uit deze werkzaamheden voortkomende positie niet gebruiken om hun cliëntenbestand uit te breiden of ander persoonlijk voordeel te behalen.

Artikel 6.3

Bij veterinaire geschillen met collegae uit andere landen die niet langs andere wegen kunnen worden opgelost, ondernemen dierenartsen geen gerechtelijke stappen tegen die collegae zonder voorafgaand de bevoegde autoriteit van het betreffende land op de hoogte te stellen; dit biedt de bevoegde autoriteit de mogelijkheid om te assisteren bij het geschil.

HOOFDSTUK VII DIERENARTSEN EN SAMENLEVING

Artikel 7.1

Dierenartsen dienen bij hun beroepsuitoefening rekening te houden met wet- en regelgeving waaronder die ten aanzien van dierenwelzijn en diergezondheid en die ter bescherming van volksgezondheid en milieu.

Artikel 7.2

Dierenartsen erkennen het beoogd gebruik van het dier, zoals voor gezelschap, sport en cultuur, wetenschappelijk onderzoek of in de voedselketen en overzien de impact daarvan voor het dier, het diergeneeskundig handelen en de gebruiker.

Artikel 7.3

Dierenartsen handelen overeenkomstig wet- en regelgeving en volgens actuele kennis van Goede Veterinaire Praktijk (GVP) met betrekking tot bewaren, voorschrijven, (doen) afleveren, selectief en correct (laten) toepassen en administreren van het gebruik van diergeneesmiddelen, waarbij de algemene principes en vereisten voor de farmacovigilantie in acht dienen te worden genomen.

Artikel 7.4

Dierenartsen rapporteren iedere verdenking van een aangifteplichtige dierziekte aan de bevoegde instantie.

Bekrachtigd tijdens de vergadering van de ledenraad d.d. 8 maart 2010 en treedt per zelfde datum in werking.

Definities

Begrip	Definitie
Bevoegde autoriteit	Bevoegde autoriteit is elk orgaan, instantie of autoriteit dat ten aanzien van het onderhavige geval in een Europese lidstaat een regelgevende of toezichhoudende rol heeft.
Beroepskwalificatie	Een beroepskwalificatie is een kwalificatie die wordt gestaafd door een opleidingstitel, een bekwaamheidsattest en/of beroepservaring.
Cliënt	Cliënt is een persoon, bedrijf, andere rechtsvorm of entiteit (zoals de overheid), die gebruik maakt van diensten en goederen van de dierenarts, de veterinaire staf of het veterinaire team.
Codecommissie	De Codecommissie is een KNMvD orgaan van door het Bestuur benoemde leden, die tot taak heeft de Code voor de Dierenarts op te stellen of aan te passen, gehoord de Eerraad.
Code voor de Dierenarts	De Code voor de Dierenarts is de Code als bedoeld in artikel 25 van de statuten van de KNMvD.
Dienstverlening	Dienstverlening betekent een zelf ontplooiende economische activiteit, die wordt geleverd tegen een vergoeding, zoals bedoeld in (artikel 50 van) het Europese verdrag (Richtlijn 2006/123/EC). Dierenartsen kunnen zelfstandig of in een gezagsverhouding diensten verlenen dan wel werkzaamheden verrichten.
Dierenarts	Dierenarts is diegene die krachtens de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (Stb. 1985, 562) de hoedanigheid van dierenarts heeft verkregen dan wel op grond van (artikel 3 van) de Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde (WUD) 1990 (Stb. 1990, 214) als zodanig is toegelaten.
Diergeneeskundige dienstverlening	Diergeneeskundige dienstverlening omvat de handelingen zoals omschreven in (artikel 1 van) de Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde en tevens de bij die handelingen behorende Goede Veterinaire Praktijk (GVP).
Eerraad	De Eerraad is een door de KNMvD ingesteld orgaan van gekozen leden voor het intercollegiale toezicht van de leden van de KNMvD.
Farmacovigilantie	Farmacovigilantie betekent 'geneesmiddelenbewaking' in de zin van de gecombineerde inspanning van de farmaceutische industrie, de dierenartsen, dierhouders en de autoriteiten om de veiligheid en effectiviteit van diergeneesmiddelen, gebruikt onder praktijkomstandigheden, in beeld te brengen en te evalueren. Deze ervaringen kunnen worden betrokken bij de aanscherping van productinformatie en zondig de registratiestatus van een betrokken diergeneesmiddel, ten einde het dierenwelzijn, de diergezondheid, de volksgezondheid en het milieu te blijven waarborgen.
Goede Veterinaire Praktijk	Onder Goede Veterinaire Praktijk wordt in het kader van patiëntbehandeling en/of (periodieke) bedrijfsbezoek verstaan: het afnemen van een anamnese, het doen van onderzoek, het stellen van de (waarschijnlijkheids-)diagnose, het voorschrijven

	<p>van een eventuele behandeling, het (selectief) toepassen van diergeneesmiddelen met inachtneming van de te verwachten werkzaamheid en mogelijke schadelijke neveneffecten, het geven van advies en het leveren van nazorg. De dierenarts informeert de dierhouder volledig over de door haar/hem voorgeschreven (diergenees-)middelen. Onder GVP valt tevens het nemen of doen nemen van preventieve (hygiënische) maatregelen, evaluatie en verslaglegging en het opstellen van verklaringen. De dierenarts voert de diergeneeskundige dienstverlening zorgvuldig, volledig, inzichtelijk, borgbaar en toetsbaar uit.</p>
Intrinsieke waarde van het dier	<p>Met de aanvaarding in 1981 van de Nota Rijksoverheid en dierenbescherming werd het begrip intrinsieke waarde van het individuele dier onderkend. In de Gezondheids- en welzijnswet wordt het begrip omschreven als: 'Erkenning van de intrinsieke waarde van het dier betekent dat het dier onafhankelijk van de mens een eigen waarde wordt toegekend en dat de belangen van het dier niet meer automatisch ondergeschikt zijn aan de belangen van de mens'.</p> <p>Een eenduidige interpretatie van de betekenis van intrinsieke waarde is nog niet tot stand gekomen. De kortste omschrijving in de toelichting van de wetgever is: 'de eigenheid van het dier als levend wezen'.</p>
Patiënt	<p>Patiënt is elk dier dat aan een dierenarts wordt aangeboden voor onderzoek en/of behandeling.</p>